

MAGYARI

T. Dunaposta

HUNGARIA
Extern

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLO NYOMDA R-T.**
Törvénykezési bej. szám: Tr. B. 11/71. Jun. 1938

Főmunkatárs: **dr Gyártás Elemér**

A „Messagero” Öfelsége II. Károly király országépítő munkájáról

Rómából jelenti a bucaresti rádió: A *Messagero* című lap hosszú cikket közöl Öfelsége II. Károly király, Románia vezetője és királyi forradalma címmel. A lap közli az Uralkodó fényképét is.

— Most husz napja, — írja a lap — mindenki aggodalommal kérdezte, hogy mit fog hozni március hónapja. Ma azonban a vélemények derülátóbbak és a lelkek jobban felkészültek. A román nép lelke megnyugodott, nemcsak a szomszédok belátása, hanem az egyre fejlődő és tökéletesedő katonai előkészületek következtében is. A katonai behívások, az erődítések építése, a korszerű hadi felszerelés, a légi erő megerősítése kétségtelenül sok különböző kérdést vetett fel. Erős akarattal dolgoznak ezek megoldásán, komoly módszerrel a rendelkezésre álló idő keretein belül. Nem a mi kötelességünk — írja a lap, — hogy megítéljük, lehető lesz-e ennek a munkának ebben a keretben és a szükséges mértékben való megalkotása. Elég annak a megállapítása, hogy cselekvő erők vannak mozgásban és meg vannak a terv megvalósításához szükséges eszközök és hogy máris többet végeztek, mint amennyit remélni lehetett. Bármilyen támadás — ennek bekövetkezését nem tartjuk egyébként lehetségesnek és mindent megteszünk annak elhárítására — nem találja a határozat előkészületlenül és az országot téllenségben. Az országban erős a bizalom és feltétlen a hit abban, aki az ország kormányát vezeti és az a jövő bizó megítélésének egyik, talán legfőbb oka. Öfelsége II. Károly király az egész országban a leglelkesebb népszerűségnek örvend és ez mélyebb és tartósabb, mint az, amely uralkodásának regboldogabb napjaiban körülvette. Az Uralkodó a történelem magaslatára emelkedett és ezen a síkon kell őt a külföldnek is tekintenie, mindazoknak, akik nagyra értékelik az intellektus, a jellem és az érzés legfőbb értékeit és a nagyra képes akaratot a döntő órákban, már pedig mindezeket a tulajdonságokat Károly király egyesíti magában. Károly királyt képei legnagyobb részben uralkodói köpenyben és uralkodói pálcájával a kezében ábrázolják. Ezt az ünnepélyes és pátriárkális fenségű királyi jelleget nem kisebbítjük akkor, ha úgy tekintjük az Uralkodót, mint államférfiut. A sors elkötelezettsége alatt magára vett minden felelősséget és azokat ösztönözte és kibékítette házas cselekvésében. Amikor visszatért hazájába, hogy uralkodjon és kormányozzon. Romániának nem volt uralkodó királya és nem volt erre a névre érdemes kormányja. Az ország nehéz helyzetben volt. Ma a román állampolgárok bármilyen is legyen etnikai származásuk, vagy régi választási megjelölésük, egy lélekkel azt vallják, hogy Károly király nélkül, az ő munkája nélkül az ország áldozata lett volna az őt zavaró borzasztó válságoknak. Az Uralkodó lebírhatalatlan bátorságu nemzeti újjáépítési munkája nélkül ma könnyű zsákmány lenne és talán már zsákmányul is esett volna. A lap emlekeztet ezután az Uralkodónak 1930-ban az országba való visszatérésére, arra a zürzavarra,

amelyet itt talált s megállapítja, hogy mindent nehéz munkával kellett újjáépítenie. Politikai pártok egymás között marakodtak és súlyos belső harcok zavarták az ország szervezetét. A királynak magára kellett vállalnia, hogy min-

den áron rendet teremt ebben a zürzavarban. A körülötte csoportosuló hívei munkáját használta fel és különböző megoldásokat talált, hogy a leggyakorlatiasabban és a legbiztosabban érje el célját. Nagy bátorsággal szétrombolta a különböző egyéni érdekcsoportokat és így létesült a Nemzeti Újjászületés egységes frontja az Uralkodó fáradhatatlan kezdeménye-

ző, építő, egységes eszmét adott népének és erőfeszítéseit a hadsereg megerősítésére összpontosította. A fiatalság felé fordult és bizalommal szólította az ifju nemzedéket a megújítás munkájába. Születésétől román büszke lelki alkátára, amely egyesíti az ősi hagyomány erényeit és a román légkör minden elemét a nép atyjának érzi magát és ebben a minőségében beszél a nemzet fiatalságához.

A cikk ezután részleteket közöl Öfelségének az újsághoz intézett beszédeiből s megállapítja, hogy az Uralkodó az ifjúságot hűséges szövetségeseinek tekinti a nemzet jövőjéért folytatott kemény harcban, majd méltatja az Uralkodó által létesített országgöri mozgalmat, melynek legfőbb parancsnoka — maga a király.

Az Uralkodó teljes lelkevel fordul az ország egészséges és lelkes polgárai felé és megteremtette a földművelés megjavításához szükséges feltételeket. Gazdasági és népjóléti téren fáradhatatlan akarata állandó kezdeményezésekben nyilvánult. II. Károly király Romániája utban van a korporatív államszervezet felé és a törvényhozás közelebről megtárgyalja a korporációs szervezetek megalkotásáról szóló törvényt.

A cikk így fejeződik be: Románia június 8-án ünnepeli II. Károly király uralkodásának tizedik évfordulóját. Ez alatt az idő alatt megvalósította a belső kibékülést, igazi életet adott a nemzetnek, eleven mozgásba hozta azt, védte, fenntartotta és irányította veszedelmes pillanatokban. El kell ismerni, hogy külpolitikája az események fejlődésében önálló, fontos és határozott volt, szívélyesen közeledett Olaszországhoz, ehhez a Balkánon is érdekelt Földközi-tengeri nagyhatalomhoz. II. Károly király politikáját világosan körvonalazta nagyvárad, kolozsvári, constantai és chisineni beszédeiben. Ez a politika a határok határozott védelme, a békés és alkotó együttműködés az összes hatalmakkal s különösképpen a szomszédokkal s lojaltsággal szemlegesség a hadviselőkkel szemben. A kötelesség, amelyet magára vett súlyos, de ez csak nemesebbé teszi. Bárhogyan is tekintjük ezt a kötelességet s bármi is legyen a vélemény a bonyolult helyzetekről, a jogokról és mások érdekeiről, ez az elkötelezettség megérdemli, hogy megértéssel és tisztelettel szemléljük.

Fokozódnak a hadszíntér kiterjesztésére irányuló mozdulatok

Angol hajórajok Murmansk körül. Tengeralattjárók raja várja az Altmark kifutását

A háboru kitérése óta egyre jobban megmutatkozott az a tény, hogy a tulajdonképpeni nyugati hadszíntéren, a Maginot-vonalon és a Siegvonalon nem lehet eldönteni a Németország és a szövetségesek közötti küzdelem sorsát. Ennek következtében napról-napra inkább előtérbe nyomult az az igyekezet, hogy a háborut erről a hadszíntérről más területre vigyék át. A finn-orosz háboru, s az ebbe való egyre fokozottabb külföldi beavatkozás mindinkább lehetőségeknek mutatja a német-angol-franca háborunak északra való átvitelét. Eppen ezért ragaszkodik Svédország és Norvégia tüzzel-vasal a maga semlegességéhez, mert tudja, hogy az ő beavatkozásuk elkerülhetlenné tenné a háborunak északra való kiterjesztését, amit — ha végrepp elkerülni nem is tudnak — a mai napig sikerült elodáznok. Ujabbán angol hajórajok tüntek fel Mur-

masok körül. Feladtuk állítólag a német-orosz kereskedelem megakadályozása. Erre Oroszország husz buvárnaszádót és husz torpedórombolót vont össze az Északi Jeges tengeren. Mindenesetre a szövetségesek és a szovjetunió közötti viszony szemelláthatólag romlik. Angol és francia diplomácia körök mindazonáltal még nem gondolnak arra, hogy ez a helyzet közvetlen háboruhoz vezet. Szovjet részről a legóvatosabban kerülnek minden incidenst.

Az éjszaka folyamán Londonba érkezett hírek azonban arra mutatnak, hogy a háboru a Kaukázuson, vagy az Északi Jeges tenger vidékén egyik pererről a másikra kitérhet a szövetségesek és Szovjetország között. Hír szerint arról van szó, hogy a nyugati nagyhatalmak Murmanskon, a Kaukázuson vagy a Fekete tengeren keresztül igyekeznek közvetve támadás alá ven-

ni Németországot. Egyes angol hajók állítólag már Petsamon túl haladtak és Murmask vizein tüntek fel. A Fekete tengeri szovjet hajóhad pedig sürgősen visszatért támaszpontjaira.

A Jössingjord közelében, ahol az Altmark el-levi angol támadás történt, tengeralattjáró raj cirkál. Ez a körülmény arra mutat, hogy tengeri harcra kerül sor, ha az Altmark — a norvég kormány hozzájárulásával — kifut a tengerre.

Az egész orosz tengeri haderőt összevonták az Északi Jeges-tengeren.

Angol részről csillapító közléseket tesznek, hogy nem akarnak Petsamonál csapatokat partra szállítani

Londonból jelentik: A londoni lapok szerint Moszkvában súlyos aggodalmakat okozott az angol hadihajóknak Petsamo környékén való fölmerülése. Ennek következtében az egész orosz tengeri haderőt az Északi Jeges-tengerre vonták össze és Kuzmikov tengernagy, a szovjet tengeri haderő parancsnoka Murmanskba repült.

Angol jólétesült körök szerint a Jeges-tenger közelében tartózkodó angol vagy francia hajók ottani megjelenése kizárólag a szövetségesek és Németország között folyó háborúval van összefüggésben. A szövetségeseknek nincs szándékukban csapatokat partraszállítani Petsamo vidékén.

Legujabb hírek a harcterekről. — A németek több foglyot ejtettek a Mosel környékén. Az angol repülők felderítő repülést végeztek Berlinton Prágáig

Bucurestiből jelenti a rádió: A Mosel környékén mint a DNB jelenti, hogy csütörtökön járőrharcok voltak, a németek több foglyot ejtettek, de az összeütközések során veszteséget nem szenvedtek.

A bucaresti rádió közölte még a nyugati front harctéri eseményeiről, hogy azok inkább a légi-harcokban nyilvánultak meg.

Német gépek Skócia, Franciaország északi része és az angol partok mellett végeztek sikeres felderítő repülést.

Az angol légügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint, mint a bucaresti rádió közli, az angol repülőgépek a német légvédelmi osztagok éberségét kijátszva, mélyen berepültek Németországba, sőt a cseh területek fölé is elértek. Így az angol repülőgépek elrepültek Berlin, Jena, Hamburg, München, Drezda és Prága felett. Ezeket a

helyeken csak értékes felvételeket készítettek, de bombákat nem dobtak.

A helgollandi német tengeri támaszpontra viszont több bombát dobtak.

A német flotta szigorú parancsot kapott

A bucaresti rádió közli a Deutsche Diplomatische Correspondenz cikkét, amely szerint a német flotta szigorú parancsot kapott, tartsák tisztelben a hajózás nemzetközi szabályait és a semleges hajókra is legyenek tekintettel.

Orosz és olasz hajók feltartóztatása

A DNB távirati iroda — mint a bucaresti rádió közli — azt jelentette, hogy két angol csatahajó feltartóztatva és átkutatta az Isvestia nevű orosz hajót a Dardanellák bejárata előtt. A német távirati iroda szerint az angolok ugyanakkor két olasz hajót is átvizsgáltak.

A német vezérkari főnök látogatása Lengyelországban

A bucaresti rádió jelenti: Brauschitz tábornok a német vezérkari főnöke meglátogatta a volt lengyel területeken állomásozó csapatokat. Majd hosszan tárgyalt Franck kormányzóval is.

A Rajna árad az egész vonalon

A bucaresti rádió közli: Amsterdami jelentés

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. missziós beszédei
I. kötet ára 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

EGY DELUTAN TUSCULUMBAN

Frascati mentünk fölfelé az úton. Mérédeknek tartott. Szűk kis utcák, egyszerű szürke házak közt tévelyegtünk. Ezek mögött a rozszant kapuk és zsalugáteres ablakok mögött is csak egy születnek, szenvednek és szeretnek az emberek, mint nálunk, ahol más ég mosolyog, vagy viharzik le rájuk, ahol most nem ily ködös a láthatár, az Albus Notus tüdőt perzselő, gőzpárás lehelletétől, de ahol a lelkekben szintén sok a köd s késik a napsugár, hogy foszlányokra tépje...

Milyen egykedvűen ül itt ez az olasz cipész, egészen belemerülve munkájába, csak akkor pillant föl, amikor a közelébe érünk. Itt egy öreg anyóka siet át a téren, ott egy legény fecseg, ráér, nem sietős a dolga. Szemem egy emléktáblán akad meg, Baroniusnak helyezte ide a kegyelet. Egyszerűen hirdeti, hogy a nagy történetíró néha ide vonult vissza az örökváros zajából, visszaálmódni azeknek életét, akik már elmentek...

Az oldalutcaikból kibukkan Lucullus siremléke. Ah, hiszen már célnál is vagyunk. Az út porából a renaissance egy késő maradványába lépünk. Villa Aldobrandininek hívják.

A Villa Aldobrandiniben. Megálmodta-e valaha a rinascimento színhelyét? Az emberiség élettörténete ama korának, amely fölébresztette mindazt, ami századokon keresztül az emberi lélek mélyén szunnyadt. Sok hibát, bünt, szenvedélyt, sok nagyot, szépet, fényeset. Megálmodta-e? Most itt elevenedik elő, táru előbed e tündérvilág, merülj bele szomjas szemeddel, telítsd vele lelkedet.

Nézd e rohogó, lejtőn lefelé zuhanó vizugárt, mint csillog-villog kristálytisza vize, a medence zuhanó habjait unottan nézi a szigonyos Neptun isten. Megunhatta, hiszen már régóta szemléli. Láted-e a sellőket? És a kentaurt? Hallod-e Pán sípját? Ha ezt nem is, a szökőkút csobogását bizonyra. Hallga, a századok történetének muzsikáját es, hógja. És ha fölhágsz a márványlépcsők során, lábadnál terül el a vakító fehérségű napfényben a jéborn Frascati, háza szinte izzadni látszanak a hőségben...

Ott fönn a Rufinella. Ma ismét azok laknak benne, akik számára épült... Mit éreztél kápolnájában, hol a Sint ut sunt, aut ne sint keményszavú harcosai helyett egyideig a Savoyai-ház tagjai is imádkoztak? Mit éreztél, amikor fölhagzott körülötted egy hosszú emberléttől tompa hangja öreg, őszülő atyáknak, akik itt mély imádságban hódolnak Annak, akit a világ gyűlöl, vagy ismerni nem akar?...

Láttad-e a oltárképet? Alajos az. Két gyermek-angyal nyújtja feléje a mementós koponyát és a kéjirtó, testet fékező korbácsot; reátapad Krisztus tekintete s az Atya fogadja az égi magaszan koronáját, liliumát. Gondolkoztál-e róla, hogy kinek volt igaza, annak, aki párszáz lépéssel alább valóra varázsolta a képelet bűvös szép álmát, vagy neki, a királyi ifjunak, aki a valóság kész gyönyörét a feledés, a lemondás martalékául dobta? Melyiknek volt igaza? Nem menta el neked az a pillantás, amelyet az aggok arcára vetettél?...

Tiberius egykori nyaralójában. Árnyas fák között kering, kigyózik az út fölfelé. Régi út, a hatalmas kövekből rakott Via Tusculana, már sokan taposták. Ezen haladtak föl Cicero barátai is, ha az öregedő, élte alkonyán filozófálni kezdő szónokot látogatni mentek. Az út mentén romhalmazok

Megenyhitem FÁJDALMAS LÁBAIT

Önnél odahaza
— 10 perc alatt

és nem fog többé szenvedni!

Végre itt a recept, amely végetvet szenvedésednek. Szórjon vízbe „Saltrates Rodell” (amig tejszerűvé nem válik). Aztassa meg benne sajnálatra méltó, zsidbadt lábait. Ez a legvilágihűbb thermalforrásokból nyert sókkal gazdagon telített fűdő erjedő oxigént fejleszt és azonnali megkönnyebbülést eredményez. A fájdalmak szinte pánikszzerűen menekülnek. Lábai megkönnyebültek, lecsillapodtak és új erőre kaptak. A viszketegségek nyomban megszűntek. A tyűk-mezmek és bőrkeményedések annyira megpuhultak, hogy most már „kiszedhető” gyökerektől és teljesen. Ne hagyja ott! Hogy megszabaduljon lábfej és lábszár fáradtságától, hogy valósággal újjá teremtesse őket, mi sem jobb, mint a „Saltrates Rodell” lábfűdő. Gyógyszertárban, drogériában és illatszertárakban árusítják. Lábai rendbejönnek és költségei visszatérülnek.

szerint a Rajna az egész vonalon árad, sok helyen vizállása másfél méterrel növekedett, úgy, hogy pusztító árvízre lehet számítani.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: TROPUSI MAMOR.
DORIAN: A MALAKKAI NŐ.
CORSO: I. ADRIENNE LECOUCHEUR, II. CAUCIUC.

busulnak, mintha a feledés keservét panasználak. Lábam alatt csikoreg valami. Nem a sárguló, fáról hullott levél.

Egy töltény. Mit keres az új idők szomorú gyártmánya a megholt mult békés hónapban?

Kísérom oldalt vág, miközben megkérdi, akarom-e látni Tiberius egyik villájának romjait? Ott fekszik a hegyoldalon. A romok gőze érünk. Mily hatalmas, erős bolthajtások, még romjaikban is nagyok. Kísérom magyarázni kezd. Nézzte, — mondja — mily ügyes építések voltak a régi rómaiak. S elmotogatta a darabos, bérdoatlan opus quadratumot, a modernebb, keskeny, finom téglából rakott opus latericumot. De engem még az opus reticulatum sem érdekel. Ezeknek a köveknek ma már nincs mondanivalójuk. Pedig valamikor az emberi kéj és élvezet fölfokozott életirama zajlott bennük, ma csak undok, hideg hullók tanyája.

Tekintetünk messze hatol térben, időben... A geográfiai távolság egyszersmind egész lezárt kulturkorokat, morphológikus köröket köt egybe és tár elénk. Itt terül el a völgyben a világtörténelem legnagyobb temetője, a Campagna Romana. Szemben velünk farkasszem néz a Monte Cavo. Köröskörül néma esőnd, a magaslatok, a hegyek fenséges, tiszta esőndje... Csak egy nagyon lassu, kőbor szellő hallatja néha zizezését, csak a száraz falevelek zördülnek meg néha az avaron.

Egy régi színház. Egyedül vagyunk, kevés embert vonzanak az erdős albanai hegyek holt emlékei. Pedig ott fenn a hegy előrmán egy antik theatrum is előkerült a földből. Kisebbfajta alkotás, valamelyik előkelő római polgár nézhette benne háznépével a histriók játékát. S én szinte várom, hogy egyszer csak itt teremnek a sűrűből és elkez-

Az új alkotmány életbeléptetésének ünnepe

Bucurestiből jelentik: Február 27-én, kedden lesz két esztendeje, hogy a II. Carol király öfelsége által az országnak adott új alkotmány életbelépett. Ennek a napnak, amely nemzeti ünnep, a méltó megünneplésére az egész országban máris nagy előkészületeket tesznek. Dél előtt tizenegy órakor valamennyi felekezeti templomában hálaadó istentiszteletek lesznek. Amelyeken a polgári és katonai hatóságok képviselői is megjelennek.

Külön bélyegsorozatot ad ki a posta az alkotmány második évfordulója alkalmából

A postafőnökség ezúton hozza az érdekeltek tudomására a posta vezérigazgatóságának azon elhatározását, hogy február 27-én, az új alkotmány kihirdetésének második évfordulója alkalmából speciális fekete és piros tussal használt bélyeget alkalmaz a csomagokra. „Emisiunea Inzestrarea Armatei” felirattal s az ebből készült szériákat 120 líes egységáron hozzák forgalomba. A speciális bélyegeket csakis február 27-én használják a bucuresti központi postahivatalban. A fenti bélyegzővel ellátott bélyegeket eladását csakis teljes sorozatban adják el. Mindazok, akik a bélyegeket megvásárlása útján is hozzá akarnak járulni az ország felszerelésének nagy művéhez, az aradi postafőnökség által megrendelhetik a bélyegsorozatokat. A rendelés alkalmával be kell fizetni a megrendelt bélyegeket teljes ellenértékét.

Legszebb imakönyvek:

Egy Lant. Imádságos és énekes könyv	90 lei
P. Boros: En Uram, én Istenem.	
Férfiak részére. Félvaszonkötésben	35 "
Férfiak részére. Egészvaszonkötésben	45 "
P. Boros: Mária légy Anyám!	
Nők részére	55 "
Waleer-Varga: Örökimádás. Nagybetűs kiadás, gyengelátásuak is könnyen használhatják	468 "
Kis imakönyv. Pázmány Péter után. Egészvaszonkötésben	65 "
Scheffler: Jézus Neked Élek. Gyermekek imakönyv	32 "
Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.	

dék deklamálni Plautus, avagy Terentius szellemes szavait. Bizony néha a Miles gloriosusnál szennyeesebb darabok is előkerültek. De szabad-e nekünk betráknokoznunk, akik azóta sem tanultunk, nem javultunk semmit.

Minden oly szép, ahogy a képzelet megálmodta. Ott az emelkedő lépcsőkön körös-körül tapsolt a fehértógás, tunikás hallgatóság — Plaudite Romani, finita est comedia!... Itt az arénán égett az áldozati oltár. A valamivel magasabban fekvő színpad erős kövekből épült. Két mély üreg tártong rajta. Itt kell talán keresniük a kulisszák titkait, avagy a sülyesztőket. Kellettek ezek is a deus ex machinához. Ma fű hajt a kövek közt és cserjebokrok néznek le a színpadon kúszó gyíkokra.

Ahol a Quaestiones Tusculesis megíródtak. Még egy könnyű futamodás és fenn vagyunk a negytedőn. Itt töprengett egy hangos, fényes élet alkonyán annak értelméről és céljáról a nagy szónok és eklektikus. Megfutotta valamikor a római demokrácia egész politikai karrierlehetőségét. A „haza atyjává” lett, hogy néhány év múlva csufosan induljon száműzetésbe, villáját lerombolják és őt magát a Porta Capenánál a gúnyolódó tömeg csúfos kacaja kísérje. A politika kockája fordultán visszatért, de már alig talált vissza a forum régi, ellenállhatatlan szavú szónokának szerepébe.

Olvastátok a Quaestiones Tusculeses? Itt kerestéd válogatva a régi igazságok és tévelyek közt, nemes lélek, az élet célját s megtaláltad, amit a valóságban meg nem találhattál, hogy az a boldogság. Itt irtad amikor a boldog ember képét festetted ékes tolladdal: Hiszek olyan halandókban, akik jók, tiszták, nemesek, anélkül, hogy a bűn, a vétek árnya esne rájuk. Ha valakit boldognak hívunk, minden jó és nemes foglalatáról és minden vétek és gyarlóság hiányáról álmodunk. Secretis

A katonai helyzet Nyugaton és az Északi-tengeren

Francia jelentés szerint a köd akadályozza a szárazföldi és légi haditevékenységet. Angol és francia hajók tíz támadást intéztek német buvárhajók ellen

Párizsból jelenti a Curentul tudósítója: A Havas híroroda a következőkben számol be a jelenlegi katonai helyzetről. Az olvadás, amely a nyugati fronton általánosan fellépett s az olvadást kísérő köd majdnem teljesen megküszöbíti a szárazföldi és a légi haditevékenységet. A németek megszakították a kisebb támadások sorozatát és a front néhány szakaszán előforduló tűzérési párbajon kívül nagyobb méretű tevékenységet csak a Vogézekben felállított francia tűzérési sereg fejtett ki. Ezen a frontszakaszon a francia ütegek szétszórtak több német munkásosztágot, amely néhány nap óta lázasan dolgozik ezen a részen tűzérési ütegek felállításán.

A szövetségesek hajóhada tovább folytatta a harcát tengeralattjárók ellen. Felhatalmazott tengerészeti körök jelentik, hogy a tegnapi nap folyamán angol őrhajók két ízben is megtámadták a német tengeralattjárókat. A tíz támadás közül, amelyet angol és francia hajóegységek hajtottak végre, feltételezhető, egynek kedvező eredménye volt és hogy egynéhány ellenséges hajóegységet megrongáltak vagy talán el is süllyesztettek.

Másrészt az Északi-tenger a tegnapi nap folyamán élénk tengeri és légi tevékenységnek volt a színhelye. Az angol vadászgépek kitartóan őrizték a kereskedelmi hajórajokat és más gépek pedig felderítő repülést végeztek Helgoland szigete körül. A német gépek is élénk tevékenységet fejtettek ki. Több skót vizen tartózkodó angol hajót támadtak meg. Támadásokat hajtottak végre a norvég partok mentén is.

Német jelentés az Anglia és Skócia keleti partjain végzett repülő-támadásokról

Berlinből jelenti a Curentul tudósítója: A DNB Jelenti a frontról:

— Nyugati fronton semmi jelentős esemény nem történt, a német légtérben nem volt harc.

A rossz időjárás ellenére is német repülőeszközök felderítő repülést végeztek Anglia és Skócia keleti partjai mentén egészen a Shetland szigetekig. A Moray öbölben angol hadihajókat támad-

tak meg. Két aknarakó hajót elsüllyesztettek a légelhárító ütegek tüzelése ellenére is.

Egy felfegyverzett kereskedelmi hajót a német bombák súlyosan megrongáltak. A hajó légelhárító ágyui azonnal beszüntették a tüzelést, ami arra vall, hogy a hajó súlyosan megsérült. Ebben a támadásban Heinkel típusú gépek vettek részt és értetlenül tértek vissza elindulási helyükre.

Churchill angol tengerészetiügyi miniszter a német buvárhajók elleni sikerekről

Londonból jelentik: (Timpul.) Az angol sikerek a buvárhajók ellen, — mondotta Churchill, válaszolva egy képviselő kérdésére az alsóház szerdai ülésén — sokkal jelentősebbek, mint ahogy azt előreláttuk.

S a hadügyminiszter hozzátette még:

— Kétségtelen, hogy az eredmények hétről-hétre változóak, aszerint, hogy az ellenség nagyobb eréllyel folytatja-e támadásait kereskedelmi hajóink ellen, vagy pedig javítás, vagy új utasítások adása céljából éppen visszavonja tengeralattjáró erőit. Az utolsó hetekben elért eredmények azonban mégis azt mutatják, hogy a buvárhajó elsüllyesztési arányszám, amelyet decemberben adtam meg, egyáltalában nem volt.

Ismeretes, hogy Churchill december 6-án kijelentette volt, hogy hetenként 2—4 buvárhajót süllyesztett az angol hadi tengerészet és ez véleménye szerint meghaladja azt a számot, amellyel a németek heti veszteségeiket pótolni tudják.

Német helyesbítés a hajóvesztésegekről közölt angol számokra vonatkozóan

Berlinből jelentik: (Timpul.) A DNB ügynökség közli: A német sajtó megállapítja, hogy noha az angol admirálisok beismeri, hogy az elmúlt heten elszendvedett hajóvesztések meghaladják a háboru kezdete óta nyilvántartott heti veszteségek legnagyobb értékét is, csak egy részét ismeri el a valóban elszendvedett veszteségeknek.

— Az angol számítások hamisak — írja a

malis omnibus cumulata bonorum complexio... Ma álmaid helye rom és a köveket lassan bevonta a gyöngye zöld moha.

Tusculum ormán a kereszt! Minden az elmulásra int, emlékeztet. De nem, van itt még egy nagy köhalom, beléje tűzve a kereszt jele. Ez a kereszt Tusculum ormán nem tartozik a mulandóság rendjébe. Tusculum ormán a kereszt! Te nem gondolhattad ezt a latin szónak hiú, nagy mestere, amikor a te lelkedben is fölmerült a platói gondolat: Mitsem tudhatunk meg mi gyarló halandók a test, e porvilág hörtönöbe zárva, ha nem jó Valaki a könyörülő égből, aki az igazságra megtanít. Nem sejtethet, hogy itt áll majd egykor az ember Fiának jele.

Tusculum ormán a kereszt! A hatalmas római birodalom egyik legnagyobb fiának, legmerészebb ívelésű pályát hasított konzulának görögös szellemű kéjlaka helyén egy egyszerű, durva, szálkás gerendákból összezácsolt kereszt, a bitón kivégzett Názáreti jele. Tusculum ormán a kereszt! Egy egykor fényben, pompában hivalgó, de mulandó, porrómlott, semmisségle tünt világ romjain, kövei közé erősödve áll a poklotzáró kereszt áldott fája. Tusculum ormán fulget crucis mysterium, ragyog a kereszt titka és diadalma.

E kereszt tövében áll meg a vándor, akinek lelkét megejtí a mult és a jelen képének varázsa... Lábalnál fekszik Monte Porcio, Mondragone, Falconieri, Camalduli... Mindegyik név másról regél, másról beszél... Monte Porcióban lakott egykor Ceterum censeo szenvedélyes öreg militaristája. Az idők változnak, de az örök ember marad a régi. Akkor is akadtak, akik szükségesnek vélték vére: tűzarádathá borítani a févilágot, esakhogy a római sas szárnyaljon Afrika partjain is.

Ide vonult vissza az öreg Cato a folyton finomodó, görögösödő Rómából. Hiába hirdeté, hogy

mind gazember az, aki görögül tanul... Szava elhangzott a sirja felé haláltáncot járó Róma dártdós zajában.

Emiatt van Mondragone, a Borghesek birtoka. Ma azonban a nevelés mesterei faragnak emberibb, keresztényibb intelligenciát benne Itália számára. Ciprus-allája messze elnyúl. Még XIII Gergely ültette. Rómáig kellett volna tartania, de a mostoha idők azt mondták: eddig s ne tovább. Talán néha rajtuk feledé tekintetét haragoszöld lombjukon Falconieri ablakából a Holtak szigete bánatos ciprusainak nagy festője, Böcklin. Zugásuk fölhallatszott néha Wagner hangjegyei közé is...

Ebben a germán kulturházban időzött Voss Richard is azok között, akik a tudon földről Itáliába jártak álmodozni. Számukra nem volt szabad semminek idegennek, közömbösnek maradni, ami szépet a természet, a művészet terem, kínál. Milyen más a világa Camaldulinak. Itt, ezekben a hegytetőn elszórt házikókban, azok laknak, akik a hitosabban égbe vezető ösvényt járkák. Sokan vannak közöttük tán az élet hajótöröttei, tört szívek, megcsufolt illúziók, sokan istenszerette ifjú vándorai az égi utaknak. Isten rabjainak csendes lélek kolostora...

Arra ott, amerre az ég a földdel ölelkezik, a távolban terül el homályos, elmosódott körvonalaival, amelyek annyi nagyságot, szépséget esztenek, sejtetnek, az örök város, Róma. Péter sziklavára, az Igazság temploma, O Roma, ad usque mentibus versaberis dulcissima...

A leáldozó nap utolsó sugarai ott törnek meg a tusculumi magaslatokon. A leszálló homály kezd megpróbálni először színüktől, majd alakjuktól is a tárgyakat. A sötétre szürkülő párázatban ott áll, mered, magaslik az égre intve a hegyormok fölött a Kereszt. Várva az éj multán a virradatot...

Berliner Lokalanzeiger. — mert az elmúlt héten a német hivatalos jelentések adatai szerint nem kevesebb mint 128 174 tonna össz-ürtartalommal sülyedtek el angol hajók.

A Berliner Börsezeitung megemlíti, hogy ezeknek a veszteségeknek nagy részét az angolok

vagy teljeséggel elhallgatták, vagy pedig titokzatos szirteknek tulajdonították, amelyek mintha hirtelen merültek volna fel a tengerből, hogy az angol admirálisok a veszteségeket hajótöréseként állíthassák be.

Günther svéd külügyminiszter mindkét hadviselő féllel szemben panaszt emelt a semleges hajók elleni módszereik miatt

A koppenhágai értekezleten megbeszéltek, hogy milyen ellenállást fejthetnek ki közvetett módon

Stockholmból jelentik: (Universul.) Günther svéd külügyminiszter nyilatkozott a parlamentben Svédország magatartásáról a tengeri háborúval kapcsolatban.

Günther emlékeztetett a tengeralattjáró háborúra vonatkozó 1936 évi londoni egyezményre és hozzátette, hogy ennek az egyezménynek alapelveivel ellentétben, megtorpdóztak hajókat, holott azok nem vonakodtak a megállásra vonatkozó felhívásnak eleget tenni.

A nyugati tengeri hatalmak részéről a háború a dugár-ellenőrzés jellemzi, amivel arra kényszerítik a svéd gőzösöket, hogy igen veszélyes zónákba hatoljanak be. Mindkét hadviselő fél olyan módszereket használ — s azokat érvekké! védelmezi, — amelyeket sem Svédország, sem más semleges állam nem fogadhat el.

Günther különbséget tett a semleges államok területének megsértésére és a tengereken történt sérelmek között. Az első esetben a semlegeseknek jogában áll bármilyen eszközzel ellenállni a területük megsértésének. A második esetben a közvetlen rendszabályok csak nehezen alkalmazhatók, mert azzal a veszéllyel járnak, hogy az országot háborúba keverik. Ami a sértéssel szemben való közvetett ellenállást illeti, Svédország figyelembe vette ezt a problémát a hadviselővel való kereskedelmi kapcsolatok során. Az egész kérdés megvitátás alá kerül a skandináv államok külügyminisztereinek a hét végén megtartandó koppenhágai összejövetelén.

Günther ezután megemlékezett a svéd hajóvesztésekről és a háború kezdete óta elszenvedett svéd hajóvesztéseket 32 hajóra becsülte, összesen 64 ezer tonna ürtartalommal. Ennek a tennatartalomnak csak egyharmada irányult Nagybritanniába, kétharmada olyan gőzösökből állott, amelyek semleges kikötők felé hajóztak.

A külügyminiszter nyilatkozata után a parlament bizalmat szavazott a kormány külpolitikájának.

Az amerikai választókat megkérdezték, hogy Németország győzelme esetén az Egyesült Államok kormánya átküldje-e hajóhadát Anglia és Franciaország megsegítésére. —

Newyorkból jelentik a Curentul tudósítója: Az amerikai Gallup közvéleménykutató és statisztikai intézet kérdést intézett Amerika népéhez. Az amerikai választóknak a következő kérdésre kellett felelniök:

„Abban az esetben, ha Németország győzelme lenne valószínű Nagybritanniával és Franciaországgal szemben, az Egyesült Államoknak át kellene-e küldeni hajóhadát, hogy harcoljon a németek ellen?”

Az amerikai választók közül csak 23 százalék adott igenlő feletet a fenti kérdésre. Az elmúlt októberben szintén hasonló kérdéssel fordult ez az intézet az amerikai választókhöz. Akkor még 29 százalék felelt igenlően, sőt a háború elején 44 százalék helyeselte az Egyesült államok közbelépését. A mostani eredmény azt mutatja, hogy Amerikában megfogytakozott a beavatkozást sürgetők száma.

Newyorkból jelentik: (Universul.) Lindbergh ezredes nyilatkozatot tett, ebben kifejezésre juttatta sajnálkozását afelől, hogy tovább folyik az európai háború, mely a civilizáció végső katasztrófájához vezethet. A világhírű repülő ezután felhívással fordult az Egyesült Államokhoz, hogy maradjon távol a háborútól, hogy azután résztvehessen a háború utáni újjáépítés művében.

Német zsebcsirkálók az Atlanti-Oceán déli vizein

Montevideóból jelentik a Curentul tudósítója: Az El Pueblo című napilap jelenti, hogy hivatalos forrásból azt az értesülést nyerték, mintha a

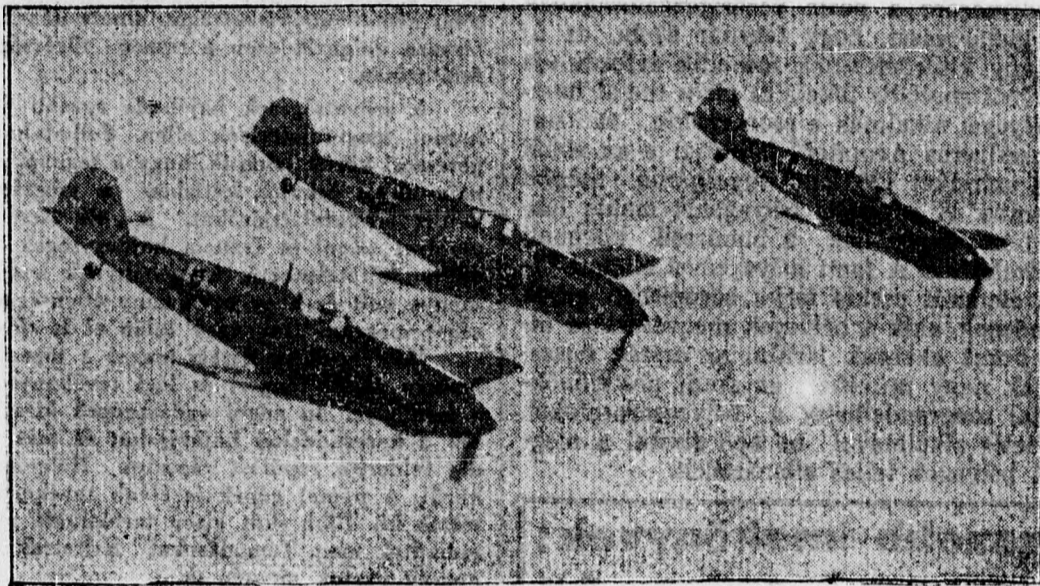
Deutschland vagy az Admiral Scheer zsebcsirkáló jelenleg az Atlanti-óceán déli vizein tartózkodnak, készen arra, hogy megtámadja az itt elhaladó kereskedelmi hajókat és hogy megbosszulja a Graf Spee pusztulását.

A lap foglalkozik azzal a föltevessel, hogy a Lahn nevű német teherhajó, amely novemberben

érkezett Montevideóba és most egészítette ki szenakományát, azt a megbízatást kapta, hogy a német zsebcsirkálót fűtőanyaggal lássa el. A teherhajó egyébként hivatalos közlés szerint Buenos Airesbe indul, ahová 15 ezer bálna bőrt és 5 ezer bálna gyapjút kell szállítania.

Megérkezett Newyorkba a Skandinávia nevű tízezer tonnás tartályhajó

Newyorkból jelenti a Curentul tudósítója: A Texas Petrol Company kőolaj társaság kedden vette át a Skandinávia nevű tartályhajót, amelyet még a háború előtt rendeltek meg német hajógyárban és amely most készült el. A hajó tízezer tonna. Januárban hagyta el a német kikötőt és február 14-én érkezett meg Newyorkba. Amerikai tengerész körök élénk figyelemmel kísérték a hajó új útját, mert azt hitték, hogy az angolok még az utban elfogják és lefoglalják. A Skandinávia hajó megérkezésével ezek a körök egészen másként ítélik meg az angol tengeri vesztegár hatóságát.

Német vadászgépek felderítés közben

Nagyvárosi hóbörtön

Aki vidéken, vagy kisebb városban él, el sem tudja képzelni, mennyire megbénítja a sok-sok milliárd hópehely egy nagyváros életét.

Egyik budapesti lap cikkírója ezzel kezdte víghangú tárcáját: „Élek a havasok tövében...” — és lényeg így van. A rengeteg teherautó, lófogó, gyalogos targonca képtelen elszállítani a mérhetetlen hőtömeget. Széles utcák keskeny síkatorokká szűkültek, a villamosok havasok alkotta szorosokban döcögnek, a hóhegyek miatt nem lehet átlátni az utak tulsó oldalára. Egyik szerencsétlenség a másikat éri, mert valóságos lavinák zúdulnak le három-négy-öt-emeletes paloták tetejéről, néha a tetőt takarító szerencsétlen ház mesterekkel együtt. Valamelyik nap a Váci-utcában egy gyönyörű fekete autót lapított össze a rázuduló vizes hó, ugyanarra, hogy a benne ülők alig-alig tudtak kimászni valahogy. Az újabb és újabb havazás eredményét képtelenek eltakarítani s a hatalmas autóbuszoktól összenyomott hó gidres-gödörös mezei utakká alakítja a síma aszfaltot. Kisebbségi járművek aztán egyik gödörből a másikba, a járdáról az úttestre ugrálva száguldoznak a régi tempóval. A Duna féltelmétesen északi sarki tájképet mutat. Hatalmas befagyott életként terpeszkedik, csak a budai oldalon olvasztotta fel a jégpáncélt a sok termálforrás melegvíze. A sirályok beleássák magukat a Duna jegét borító hóba s csak a hídaknál repdesnek fent a járókelők magasságában, elkapdosva a nekik dobolt kenyérdarabokat. Valóságos divat lett ez Pesten. Ebéd után összeszedik az asztalon maradt kenyérmaradékokat s

alvás helyett mennek a sirályokat etetni velük.

Igazi képet a főváros hóbörtönéről a pályaudvarok adnak. Zsufolásig megtöltötenek minden fűtött helyiséget azok, akik utazni akarnak. 24 vonat vár kifutásra csak a Keleti-pályaudvaron. Vannak a várakozók között diákok, diáklányok, akik örülnek a váratlan kalandnak, de vannak kisgyermekes anyák, síró gonddal teli, fillérekig kiszámított pénzzel rendelkezők, vannak üzletemberek, akik súlyos kereseteket veszítenek el, vannak munkahelyeikre ügyekvő munkás és egyéb alkalmazású emberek. Kiabálnak, kérdezősködnének, rohannak nem induló vonatok felé. Sok-sok fővárosba bejövő, ott alkalmazott vidéki mind itt ragad a hófúvás miatt. Iradákban, várótermekben, füstös kávéházakban töltve el az éjszakát, várnak a legközelebb induló vonatra. A bentrekedt tanulókról a főváros gondoskodik, iskolákban szállásolja el s kosztot ad nekik.

Csak itt lehet igazán látni, hogy börtönben van a hatalmas város, mert egyébként a pesti emberek alkalmazkodnak a körülményekhez. Legfeljebb villamos helyett gyalog rohannak, megnevetnek egy-egy összelapított, felborult autót, szidják a villamost, ha elakad, sorba állnak a szénért, megtapsolnak egy-egy bátor embert, aki rámerészkedik a Duna jegére és nem vesznek tudomást arról, hogy az élelem drágul, a tápláló vonatok elakadnak, szén nincsen s ha nem jön a meleg, a sirályok eledelét is magunknak kell tartogatni.

(Budapest, 1940. febr. 14.)

Paál A. István.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Helybeli: egész évre 900 féltre, negyedévre 225, egy óra 75 tel.
Külföldi: egész évre 90 P. féltre 25 P. negyedévre 10 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Ködösebb, felhősebb idő, délnyugati szél, a hideg csökken, egyes helyeken havazás.

MIHALY TRÓNÖRÖKÖS LÁTOGATÁSA A BÜNTETŐ TÁBLÁN. Bucarestből jelenti a rádió: Mihály nagyvajda trónörökös tegnap látogatást tett a büntető táblán. A trónörökös Damaeanu ezredes szanycsere és néhány osztálytársa kísérte el. A büntető táblán Radu Pasku elnök üdvözölte. Mihály nagyvajda mintegy két órán át hallgatta az egyik ügy tárgyalását. Fél hatkor a tárgyalást felfüggesztették és a trónörökös a jelenlévő közönség lelkes ünneplése közepette elhagyta a büntető tábla épületét.

Papszentelés. Temesvár. Saját tud. Jelentették, hogy Pacha Agoston dr megyéspüspök, a szomszédos Ujkissodán vasárnap pappá szentelt Pázmán Péter szerpapot, a teológiai főiskola ötödik évfolyamának hallgatóját. A papszentelést különböző okok miatt március 10-ére halasztották. Ugyanakkor szentelt pappá a püspök ugyanazon Ujkissodán, Lénert Agoston szerpapot is. Ujkissodának nagy ünnepe napja lesz ez. A község tulajdonképpen városzéki munkástelepből alakult ki, lakosai jobbra temesvári munkások és tisztviselők. Pázmán Péter, az egyik szentelendő, a község szülője.

Zürichi zárlat. Párizs 9.98, London 17.67, Newyork 446, Brüsszel 75.05, Milánó 22.52, Amsterdam 236.90, Berlin 178.75, Szófia 550, Belgrád 10, Bucaresti 335.

HÉTFŐRE VÁRJAK A NYUGDIJAK KIUTALASÁT. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság tegnap értesítést kapott a központi nyugdíjpénztártól, hogy a nyugdíjak folyósítása a hét végén, de legkésőbb a jövő hét első napján megtörténik. Ilyenformán a februári nyugdíjakat valószínűleg már hétfőn, vagy kedden folyósítani is fogják.

GIURESCU MINISZTER NAGYSZEBENBEN. Bucarestből jelenti a rádió: Constantin Giurescu a Nemzeti Újjászületési Arcvonal minisztere pénteken Nagyszebenbe utazott. A miniszter holnap a városháza dísztermében délután 8 órai kezdettel előadást fog tartani „Büszkeség és nemzeti méltóság” címen.

Nincs hely a nagybányai kórházakban. Saját tud. A bányavárosi egészségügyi hatóságok körében aggodalomra ad okot az a körülmény, hogy az utóbbi hetek eszeselye időjárása következtében az összes kórházak megteltek. A régi munkáskórházban negyven ágy áll a betegek rendelkezésére. Jelenleg azonban több, mint hatvan beteget ápolnak a kórházban. Ez azt jelenti, hogy sok esetben két beteget helyeznek el egy ágyban. Hasonló a helyzet az állami körkórházban is. Itt hatvan ágyval rendelkeznek, de a betegek száma sokszor a százat is meghaladja. Remény van arra, hogy ez a tarthatatlan helyzet márciusban — az időjárás tavasziasra fordulása és az új munkáskórház megnyitása következtében — megváltozik.

Rendelet az angol gyermekek élmezéséről. Londonból jelenti: Újabb rendelkezés szerint Angliában a hat évnél nagyobb gyermekek ezen túl egész élelmiszeraidagot kapnak az eddigi fél-adag helyett.

HUSZONHAT FOKOS HIDEG ROMANBAN. Bucarestből jelenti a rádió: A vasút vezérgazgatósága közli, hogy az utóbbi napokban az erős hófúvás következtében beszűntetett vonalakon ismét megindult a normális forgalom. Az országban a hideg tovább tart. Tegnap Romanban minusz 26 fokot mértek.

Dalok közgyűlése. A nagyvárad Magyar Dalkör a hadtestparancsnokság engedélyével 1940 február 26-án, hétfőn este 8 órakor, Duca-utca 9. szám alatt tartja rendezési közgyűlését. Erre az szám alatt tartja rendezési közgyűlését. Erre az egyesület minden disztagját illetve tiszteletbeli, alapító, pártoló és működő tagjait, valamint fővédnökeit és védnökeit ezúton hívja meg az egyesület elnöksége.

SIDOROVICI ÉS KISÉRETE HAZAÉRKEZETT BUCURESTIBE. Bucarestből jelenti a rádió: Sidorovici országőr parancsnok és kísérete ma reggel megérkezett Bucarestibe. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadták az Olaszországból hazatért küldöttséget.

Egy menekült orosz herceg nagy nyomorban halt meg Iaşiban. Iaşiból jelenti. A Str. Moldovei 36. számú házban nyomoruságos ágyon egy ismeretlen egyén holttestét találták meg. A holttestet felboncolták és megállapították, hogy mérgezés okozta halálát. Az ismeretlenről a szomszédok azt állítják, hogy a forradalom idején elmenekült orosz nagyherceg volt. Vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogy büntény, vagy öngyilkosság történt.

TIGRISEK, OROSZLANOK PUSZTULTAK EL A CIRKUSZTUZBEN. Newyorkból jelenti: Az Indiana állambeli Rochesterben borzalmas tűz pusztított egy cirkusban. A hatalmas cirkusznak ugyszólván egész állatsereglete, amelyben rengeteg oroszlan és tigris volt, elpusztult a lángok között. Egy elefántesopornak sikerült eltápnia a láncait és a hatalmas állatok végig rohantak Rochester utcáin. A lakosság körében az elefántok megjelenése óriási riadalmat keltett.

ELŐADÁS A NAGYVÁRADI SZENT VINCE INTÉZETBEN. Nagyvárad. Saját tud. A Szent Vince intézet Mária Társulata f. hó 25-én, vasárnap délután félőrai kezdettel tartja meg nagybőjt második vasárnapjáról haldíeset miatt elhalasztott előadását. Előadásra kerül: „Szent Julia” című szindarab.

Romániából Algírba ment 250 lengyel menekült. Bucarestből jelenti: Kedden reggel indult el a fővárosból egy száz nőből és 150 gyermekből álló lengyel menekült csoport Algírba. A lengyel nők nevében Bogdanovics asszony beszélt, aki sajnálatát fejezte ki afőlétt, hogy a vendégszerető Romániát elhagyják. A lengyel menekültügyi bizottság nevében Arcisewsky, a lengyel kormány delegátusa beszélt.

Legegett egy kórház. (Kaunas.) A Ponewzys városban lévő kórház kedden este kigyulladt. A kórházban lévő 300 beteget sikerült iskolákban elhelyezni. Az épület a lángok martalékává vált.

Az északi országész legelveteműtebb női bűnözője került a hatóságok kezébe. Szatmár. Saját tudósítónktól. A szatmár-szigeti személyvonatban a csendőrség letartóztatta Dembrovsky Juliannát, az északi országész legelveteműtebb női bűnözőjét. Dembrovsky Julianna husz darab lopott cserkét akart behozni a szatmárrj vásárra. Az egyik csendőrmesternek azonban feltűnt és igazolásra szólította fel. Dembrovsky Julianna élete rendkívül változatos. Amikor a csempésés és a virágkorát érte, ő is felcserkét csempészek. Egy ideig szépen kerestett, később azonban elfogták és nyolchónapi börtönre ítélték. Kiszabadulása után Slatinára ment és sorozatos lopásokat követett el. Amagyar hatóságok is lefűlétk és elítélték. Amikor szabadlábra került, újabb lopásokat követett el. A többi között két új kerékpárt szerzett és azokat át akarta hozni a Tisza befagyott jegén. A magyar határdőrök azonban észrevették és megállásra szólították fel. Mivel a katonák szavának nem engedelmekedett, rálőttek, de csak az egyik lábát találták. Dembrovsky Juliának sikerült elérni a román partot. Csirkéket lopott a most a szatmári személyvonatban letartóztatták.

Az új építési szabályrendelet hatályon kívül helyezését kéri a nagyváradai Építőiparosok Szövetsége. Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a város új építési szabályrendeletét készített, amelyet a napokban fűggesztett ki a polgármesteri hivatalban. Ma délelőtt az Építőiparosok Szövetsége nevében Pintér István építésmérnök, a szövetség elnöke, Boldizsár István szobafestő iparos, a szövetség titkára és dr Patzkó Elemér ügyvéd, a szövetség ügyésze küldöttségileg jelent meg a polgármesteri hivatalban és emlékiratot nyújtott be. Az emlékiratban kéri az Építőiparosok Szövetsége az új építési szabályrendelet hatályon kívül helyezését mindaddig, amíg a városrendezési terv el nem készül. Amennyiben pedig ez nem volna lehetséges, kéri az Építőiparosok Szövetsége a szabályrendelet több sérelmes intézkedésének a módosítását, különösen azokat, amelyek az utcabeosztásokra, az üzletházak építésére, a parcellázásokra és az építési engedélyek iránt benyújtandó kéreések kellekre vonatkoznak.

Szolgáltatós gyógyszerárak Nagyváradon:

Szombaton éjjel a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

„Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.
„Kigyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.
„Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
„Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.
„Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

Feljegyzések

— Vajjon nem volna már itt az ideje, hogy kevesebb legyen a beszéd, hogy ne váltsuk minden gondolatkinésünket szűny aprópénzre? — írja egyik aradi lapírsunk február 21-iki számának vezércikkében, amelyben az állatok „beszélőképességéről” közöl világrengető felfedezéseket és a felfedezések nyomán merész következtetéseket.

Ha a cikkírónak az az óhaja, hogy kevesebb legyen a beszéd, ebben egyelértünk vele. Sőt még tovább megyünk. Legyen kevesebb az írott beszéd is. Különösen ha „Szítem és logika” nélkül erőszakolják ki. Ehhez a megállapításhoz igazán nem szükséges „az állatok beszédéből” venni a bizonyítást. Mert az „állatok beszédéről” írni mégis csak merészség akár Broca, vagy Grimaldi nyomán is.

Eddig úgy tudtuk, hogy a macska nyávog és legfeljebb két-három változatban ismertük a macskazenét. Aradi lapírsunk vezércikkéből most azt olvassuk, hogy a macskának „szókincse van” és „szókészlete hatszáz szó”. Eddig úgy tudtuk, hogy a gondolat az értelem sajátsága és ezért csak az ember kiváltsága. Az említett vezércikk most felvilágosít arról, hogy „az állatoknak is vannak módszereik, amelyek segítségével megértik gondolataikat”. Beszél azután az említett természettudósok nyomán arról is, hogy „van az állatoknak hangtalan nyelvük is, amelynek alkotóeleme az arckifejezés.

Nem olvastuk Broca és Grimaldi cikkeit, amely az aradi lap vezércikkének trójtá megihlette, azonban túlmerészeknek tartjuk a belőle levont következtetéseket:

— A terjedelmes cikk végeredményeképpen tehát az a tanulság áll rendelkezésünkre, hogy az állatok bírják a beszéd tudományát, csak hogy sokkal szegényebb a szókincsük és csak akkor beszélgetnek egymással, ha ezt határozott szükségesség vagy cél diktálja. Mi tehát embernek, végtelenül intelligensebbek vagyunk, mint az állatok, mert száz és százezer szó áll rendelkezésünkre s határlalanok számunkra a beszéd lehetőségei. Valóban kezdjük irigyelni az állatokat, amelyek felesleges ostobaságok helyett, csak akkor élnek az ő szűkreszabott szókincsükkel, mikor az ő valóságban cél és értelem diktálja...

Merész következtetések ezek és alig hihető, hogy természettudósok ilyen fontos elvi kérdésekben állásfoglalást volna cikkükben. A beszédet nem lehet elválasztani tartalmától, a gondolattól. A szó és a fogalom szintén elválaszthatatlanok. A fogalom és a gondolat pedig az értelem tartalma, működése. Értelem pedig csak az embernek, a halhatatlan lelki embernek van. Az ember beszéde és a macska nyávogása, a sertés rőtöfőse között tehát olyan lényeges különbség van, mint az ember lelke és az állat párja között. A macska nyávoghat tizerzeféle változatban, fejlesztheti „szókincsét” és „arckifejezéseit” a végtelenségig, ám az ösztön mindig ösztön és az értelem mindig értelem marad. A köztük tátongó űrt fejlődés, haladás, tökéletesedés sohasem hidalhatja át.

Lehet, hogy a cikkíró nem fontolta meg a végső következtetéseket és csak a csattanó kedvéért kalandozott el a századvégi hitetlen, Isten-ellenes, támadó természettudományos babonák rég kihalt dzsungelében.

Legyen tehát kevesebb az írott beszéd, amikor nincs értelem és logika benne. Különösen pedig akkor hallgasson el, amikor a világosság és a rend helyett a zűrzavart és a céltalanság meglevesztést szolgálja.

Mi sem szaporítottuk volna a szót, ha lapírsunk igazán felesleges bölcselkedése mellett szó nélkül lehetett volna elmenni.

(P. I.)

Rosszul lett az utcán és kórházba szállítás közben meghalt. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délután 5 órakor a Calea Victoriei 108. számú ház előtt összeesett Nagy János 59 éves munkáskülső ember. Nagyt a Biharmegyei Közkórházba szállították, de orvosi segélynyújtásra már nem kerülhetett a sor, mert Nagy János meghalt. Mivel az illetőnek bejelentett lakása nem volt, a rendőrség igyekszik megállapítani pontos személyazonosságát.

Személyazonossági igazolványok becserélése Temesváron. Saját tud. A bejelentőhivatal a temesvári lakosok személyazonossági igazolványait, mint már közöltük, júniusig az 1939. évi bélyegzővel látja el, miáltal az igazolványok 1940. évre érvényesek. A bejelentőhivatal annakidején egy havi időt tűzött ki a régi, 1937. előtt kiadott igazolványok becserélésére. Mivel igen sok lakosnak kell új igazolványt kiváltania, a rendőrség most közölte, hogy a becserélés időpontját március 15-éig meghosszabbította. A becseréléskor egyúttal a bejegyzett adatok helyességét is felülbírálják. Ezért a férfiaknak magukkal kell hozniuk állampolgársági bizonyítványukat és katonai okmányaikat, a nőknek pedig az állampolgárságot, vagy házassági és születési okmányokat.

A BATOR STEWARDESS. Különös bátorságról tett bizonyosságot egy utasszállító repülőgép fiatal női alkalmazottja, amikor a gép utasai Dél-Ausztráliában több mint ezer méter magasságban, megdöbbenve vették észre, hogy az egyik motorból lángok csapnak elő. A fiatal nő végigment az utasok közt a középső folyosón és mindenkit figyelmeztetett, hogy maradjon helyén, de erősítse fel az ejtőernyőt. Csak az ő nyugalma akadályozta meg a pánik kitörését. Az utasok egymás kezét fogva, várták az elkerülhetetlennek látszó halált. A repülőgép gyorsan ereszkedett lefelé és fák koronáit surolva, szerencsésen végetért. A pilóta kiugrott és automatikus tűzoltókészülékével eloltotta a tüzet. A veszedelmes baleset az okozta, hogy egy sas nekirepült a gép egyik szélső légcsavarjára.

Társas- és bérgepköcsi tulajdonosok közgyűlése. Kolozsvár. Saját tud. A Szamos tartományi Gépkocsitulajdonosok céhének kolozsvári központja a tartomány összes társas- és bérgepköcsis tulajdonosait 1940 február 23-án délután 6 óra rendkívüli közgyűlésre hívta össze a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara Marechal Foch-ut 51. szám alatti lévő épületének nagytermében. A közgyűlés napirendje a következő: 1. A közgyűlés megnyitása és az elnöki beszámoló; 2. A NÉP titkárságnak beszédei; 3. A hivatásos autómobilizmus és a közúti személy- és áruszállítás kérdéseit ismertetik az előadók; 4. A Bucureşti-ben kiírt kongresszus és 5. Az esetleges indítványok. A közgyűlésre vonatkozó minden felvilágosítással a céh Regele Carol II.-ut 119. szám alatti székhelyén szolgálnak. (Telefon 30-29.)

Az új német-orosz gazdasági szerződés fokozottabb petroleum ellátást biztosított Németországnak. A szállítás meggyorsítására a képünkön is jól látható óriási csöveken át pumpálják a szélesvágányú orosz vonatokból a keskenyebb vágányú német vasúti kocsikba a petroleumot.

POSTAFIÓK

Csomafáy Sándor hetvenéves. A születésnap általában magánügy szokott lenni. Családi megemlékezések alkalma, amikor a hozzátartozók tehetségük szerint apróbb-nagyobb figyelmességgel igyekeznek örömet okozni az élet újabb mesgyéjének át-lépésére készülő családtagoknak. Az érmelléki magyarság izzólelkű vezére, Csomafáy Sándor székelyhídi volt postamester olyan általános becsült családtagja Bihar vármegye magyar társadalmának, hogy az, amidőn életfordulója során a hetvenedik év küszöbét átlépi, bizonyos mértékben közügyvé válik és bennünket is emlékezésre készítet.

Aki ismeri Csomafáy Sándort, aki tanuja lehetett annak a szépegekben és harcokban gazdag életnek melyet husz év alatt a bihari magyarság soraiban és az érmelléki magyarok élén folytatott, nem tud elmenni meghatottság és tanulságok levonása nélkül az ő születésnapja mellett. Reményesége, eszmefenn-tartója és minden körülmények között irányítója husz év óta az érmelléki életnek, akit még ellenfelei is csak becsülni tanultak meg. Ott volt a legelső között, kik a kisebbségi magyarság szervezését a kezdet kezdetén megindították a azóta is életévei folyton emelkedő számának fittyet hányva, mindenütt és mindenkor ott van minden magyar ügyben, amikor szükség van rá. Szükség pedig nagyon gyakran adódik, de ő ezt nem bánja. Életele-mévé vált a tevékenység a köztért való munka, a mások bajain való testvéries osztózás.

Fiatalos külsőjéből árad ma is az energia, a munkakészség. Kij gondolta volna közülünk, hogy ez a mindig fiatalos erőt mutató férfi már a hetvenedik esztendő felé sodródik? De az érmelléki magyarság hálát adhat a Gondviselésnek, hogy Csomafáy Sándort, számára ilyen ruganyosan megőrizte és hetvenedik születésnapján szívből kívánja, hogy Csomafáy tetterejét, hitét és utmutató példaad-ását még sokáig töretlenül a magáénak mond-hassa.

A Romániai Népkisebbségi Ujságírók Egyesületének kolozsvári csoportja kedden este fél 9 órai kezdettel tartotta meg közművelődési előadás-sorozatának első felolvasó estjét a román katolikus gimnázium Jósika-termében nagyszá-mu közönség előtt. Elsőnek Nyirő József, a kiváló író és az egyesület kolozsvári csoportjának díszelnöke mondott megnyitó beszédet. Lélekhemerkoló szavakkal ecsetelte az ujság-író izgalmas és felelősségteljes munkáját, amelynek során ma, a lángoló Európában, a legborzalmasabb események híreit át-szűr-nie saját lelken, hogy hivatásának eleget te-hessen. Ebben a munkában érlelődik meg a szép és nemes ideálok utáni vágy s ez volt a közművelődési előadásorozat megrendezésé-nek lelki oka. Ezután Bornemisa Sebastian dr. polgármester, a szamos-tartományi Ujság-író Céh elnöke üdvözölte román, majd ma-gyarnyelvű beszédben az ujságírók kezdemé-nyezését s a propaganda- és sajtóügyi minisz-ter jókívánságait tolmácolta. Teleki Ádám gróf, Bánffy Miklós gróf Magyar Népközössé-gi elnök nevében mondott üdvözlő szavakat, majd Ligeti Ernő, Sárkány Gábor országos el-nök helyett adta annak a reményének kifeje-zését, hogy az ujságírók új szellemi vállalko-zása meghozza a kívánt sikert. Végül Végh József, az Egyesület kolozsvári csoportjának elnöke köszöntö meg a szónokok beszédeit, üdvözölve egyúttal a közönséget is. Az ünne-pélyes megnyitó után Fényes Alice tolmá-csoita Kádár Imre, Reményik Sándor és Ap-rily Lajos egy-egy versét tökéletes művészet-tel. Kelemen Lajos dr., a kiváló történelmeku-tató tartalmas előadásban emlékezett meg a házsongárdi temető nagy halottairól, ezután pedig B. Zsembery Elvira adta elő zongrán Schubert „Vándor-ábrándját” a töle megezo-kolt művészettel. A műsor utolsó számaként Forgács Sándor szavalta el Eminescu, Goga, Alexandru, Reményik Sándor, Dsoga Jenő és Walter Gyula egy-egy versét igen nagy siker-rel.

Az Ujságírók Egyesület előadásorozatá-nak első estélye mindvégig meleg hangulat-ban, a teljes erkölcsi siker jegyében zajlott le.

Katolikus leányok konyha-művészeti kiállítása. Temesváron a katolikus leányok egyesületének erzsébetvá-rosi tagozata vasárnap konyhaművészeti ki-állítást rendez. A kiállítást az erzsébetvárosi paplak ebédlőtermében állítják fel a délelőtt tíz órakor nyílik meg. A kiállításra kerülő konyhaművészeti dolgokat, ételeket, sütemé-nyeket a leányok mind maguk készítik s biz-tosítanak mindenkit, hogy igen izletesek lesz-nek. Csak győződjének meg minél több-en róla.

Nagy Oszkár festőművész kiállítása Kolozsváron. Nagy Oszkár, az ismeretnevű festőművész most nyitotta meg kiállítását a Szamos tartományi királyi helytartóság üvegtermében. A művész neve akkor lett közismertté, mikor a magyar festő-művészek között elsőnek kapta meg Románia egyik legnagyobb ösztöndíját. Itáliából való visszatérése után olaszországi képeiből több helyen kiállítást rendezett és képeiből több képtár is vásárolt. Amint belépünk a kiállító terembe, szembetűnik a felsőbányai városához ábrázoló képe. A kép a maga egyszerűségé-ben megkapó, Naplementét ábrázoló teli drámai lírával és hangulattal. Mellette a „Varró öreg-asszony” című képe amely a szegénységet ábr-ázolja, a pince ezobát, ahová betör a nap ra-gyogása. Finom festői meglátásokkal vannak a formák megoldva. Az egész képen az lá-tszik, hogy aki alkotta, nagyon érti a „me-ster-séget”. A mellette levő kép a „Hálószoba”, amelyen előmlik a nap ragyogása. Finom a színek elosztása, melyek egységesen hatnak. A művész komoly rajztudásáról az ez a kép tanubizonyosságot. Csak ezt a pár képet emlí-jük fel, de ezenkívül sok szép, verőfényes, ra-gyogó darabja van, melyekről mind érdemei lenne hosszan megemlékezni. Nagy Oszkár a nagybányai festőkolónia egyik legnevesebb tagja. Neve a művészlexikonban szerepel. Képei komoly értéket jelentenek. Hiszünk, hogy Nagy Oszkár, a kolozsvári műbarátok szeretettel fogják pártfogolni, amit ez a ta-hetséges magyar művész meg is érdemel. (—)

Ugy szokták írni és mondani, hogy „nem mindennapi eset történt” tegnap a Katolikus Körben az éppen nagyban folyó lég-védelmi előadás alatt. Egész bátran mondhat-juk, hogy nem mindennapi eset, mert ilyen-sí nem történik minden áldott napjában a hée-nek. Javában folyt ugyanis a légvédelmi elő-adás s az előadó teljes buzgalommal fejtegette a különböző bombák sajátosságát, hogyan le-het megállapítani melyik milyen bomba s mikor kell a megriadózott polgárnak a pán-cébe vagy a padlásra menekülni. Szóval rend-kívüli érdekes és háborzongató kérdéssről volt szó, ugy hogy a közönség a szokottnál na-gyobb figyelemmel hallgatta a szónokot s az érzékeltető előadás hatása alatt szinte föl sem mert tekinteni senki a terem mennyezetére, mert attól félt, hogy menten reázuhan a szó-banforgó veszedelmes bombák valamelyike... Annál tökéletesebb volt a hatás, mikor a karzat alatt riadva hallgató egyik hölgynek hirtelen súlyos test zuhan a fejére. A hölgy felsikoltott s mint ilyen esetben szokás, azo-nnal elájult. A lezuhanó „bomba” pedig vak-kantott egyet, nekiiramodott az ajtónak s anélkül, hogy légvédelmi könyvecskéjét lebé-lyegeztette volna, futólépésben távozott a te-remből. Nehogy az olvasóink türelmét próbá-ra tegyük, szíves fölvilágosításként közöljük, hogy a hölgy nyakába zuhanó „bomba” nem volt egyéb mint egy veszedelmes, nehéz tar-taskutya. Okos, hegyesfűlű, gyönyörű pán-dány, amelyeneket csak filmen meg kutyaki-állításokon lát az ember. Talán éppen a filmhez való kiváló tehetőségét akarta igazol-ni a légvédelmi suhancok előtt, akik egész előadás alatt arra biztatták, hogy ugorja át a korzat mellvédjét. Meg kell adni, gyönyörű ugrás volt, kár hogy az UFA operatőrje nem volt jelen. A kutya különben már filmzene. (Marjalaky).

Berlin mellett levő „Borsigwalde”-ban tartották meg az új, hatalmas méretű, szétszedhető és szál-lítható frontszínház bemutatóját, amely nagyszö-rűen sikerült. Képünk a szállítható színház ha-talmas nézőtérén készült

KÖZGAZDASÁG

A Bánságból hetenként 30-40 vagon sertést szállítanak külföldre

Mi az oka az időnként észlelhető zsirhiánynak?

Nagyvárad. Saját tud. Rámutattunk már arra az aggasztó jelenségre, hogy a zsír csaknem teljesen eltűnt a piacról. A jelenség általános egész Erdély és a Bánság területén. A mészárosok csak rendes vevőknek adnak el zsírt, illetve zsírnak való szalonnát, de csak egészen kis mennyiségben, ami a szükségletet nem fedezheti; a másik mészáros csak akkor ad el zsírnakvalót, ha a vevő húst is vásárol tőle; a harmadik egyszerűen kijelenti, hogy nincs készlete.

Felmerül a kérdés, hogyan lehetséges ez Romániában, de különösen Erdélyben és a Bánságban, amit mindenki Európa zsír- és húskamarájának ismer és ahol a falvakban százezerszámra nevelik és hizlalják a disznókat?

A válasz nagyon egyszerű. A háborút vizsgáló államok szükséglete nagy mértékben emelkedett és az árakra való tekintet nélkül óriási készleteket vásárolnak össze Romániában és az ott sertésért egyre magasabb árakat fizetnek. A statisztikai kimutatások beszámolnak arról, hogy például egyedül a Bánságból hetenként átlag 30-40 vagon disznót szállítanak ki, ami állományban 240.000-320.000 kilót jelent. Ebből hozzávetőlegesen ki lehet számítani, hogy csak

a Bánságból hány kiló zsír megy ki külföldre hetenként, ugyanakkor, amikor a belföldi fogyasztó nem kap zsírnakvalót.

Elméletben természetes dolognak látszanék, hogy a nagy kivitel kedvező kereskedelmi mérleget eredményez, devizákat biztosít az ország számára. A helyzet azonban az, hogy bár a kivitel folyton nő, sőt a sertésnél ez már a teljes felvásárlás jellegét ölti, mégsem rendelkezünk elég devizával. A kávé, a gyarmatáru hovatovább elérhetetlenné válik; a szövőfontógárak egy hónap leforgása alatt százszázalékkal emelték áraikat, mert a deviza hiányában nem tudnak nyersanyaghoz jutni. Ennek oka pedig a clearing-egyezményekben rejlik, amelyek eredményeként a kivívó nem azt kapja árujáért, amire szüksége van, hanem azt, amiben a másik szerződő fél bővelkedik. S ha nincs fölöslege abból az áruból, amire éppen szüksége van, akkor nem kapom meg azt.

Azt a megállapítás kell tehát tenni, hogy a kivitel a mindennapi életet nem hogy olcsóbbá tenné, hanem ellenkezőleg, elviselhetetlen módon megdrágítja. S ez annál aggasztóbb, mert a városi lakosság jövedelme nem emelkedett, hanem ellenkezőleg: csökkent.

Nagyváradon három napon belül be kell jelenteni a henteseknek és mészárosoknak lakásuk, üzletük és raktáruk pontos címét

Drákói szigorral lépnek fel a közszükségleti cikkek rejtegetői ellen

Nagyvárad. Saját tud. A város polgármesteri hivatala a Hivatalos Lap 1939 november 18-iki számában megjelent üzérkedési törvény, valamint a közigazgatási törvény 15-ik és 16-ik szakasza értelmében megszigorított ellenőrzést léptet életbe az elsőrendű közszükségleti cikkek forgalmahozására, ezért a város polgármestere elrendeli:

1. A város területén működő valamennyi hentes és mészáros a rendelet kihirdetésétől számított három napon belül köteles a városháza II-ik emelet 25 számú hivatalában bejelenteni lakásának, üzletének, valamint raktárának címét s azt, hogy a mesterségét hol gyakorolja, valamint az áruját hol raktároztatja le.

2. Tilos elsőrendű közszükségleti cikket a bejelentett helyen kívül más helyen lerakározni. A rendelet ellen vétőket az üzérkedési törvény 23-ik szakasza értelmében szigorúan megbüntetik.

3. Azokat, akik a fenti rendelet intézkedései

A nagyváradai textil és ruházati iparos céh hírel. A textil és ruházati iparos céh, folyó év február 26-ikán hétfőn este 8 órakor tartja 12-iki, befejező gáz- és légvédelmi előadását (Munka-Kamara helyiségében). Kérik mindazokat, kik rendezésünkben hallgatják a gázvédelmi előadást, hogy az utolsó befejező órán feltétlenül résztvegyenek.

KI KELL IRTNI A CÉGTÁBLÁKRA A TULAJDONOS TELJES NEVÉT. Nagyvárad. Saját tud. A nemzetgazdasági minisztérium értesítést küldött a kereskedelmi és iparkamarához, amely szerint a repülő alap igazgatósága megállapította, hogy egyes kereskedők a repülőbélyeg lerovását el akarják kerülni és ezért cégtábláikat levették. Ezzel kapcsolatban a minisztérium felhívja a kereskedők figyelmét a repülő-bélyeg alkalmazásáról szóló törvényre, valamint az áru-uzsora törvényre. Ez utóbbi ugyanis kimondja, hogy mindazok, akik külső cégtáblájukra a tulajdonos teljes nevét nem írják ki, bírság alá esnek, amely már az első esetben 5-25.000 lei lehet. A cégtáblákra tehát ki kell írni a tulajdonos teljes nevét.

A nagyváradai Kereskedői Tanács felhívja mindazon kereskedők figyelmét, akik vető- és vetemény magvak árusításával foglalkoznak és eddig még nem szerezték be a törvényben előírt különleges engedélyt, hogy ezirányú kéréseiket f. hó 25-ig adják be a földművelésügyi minisztériumhoz a helybeli mezőgazdasági kamara útján. A kérvényhez csatolandó állampolgársági bizonyítvány és a cégbejegyzés igazolása. Kérvény-mintákat tagjaink titkári hivatalunkban kaphatnak.

CSÖDÖT KERTEK EGY SZATMÁR-MEGYEI BANK ELLEN. Szatmár. Saját tud. Sinca Teofil avasujfalusi ügyvéd 35 ezer leies követelése miatt csődöt kért az ottani Banca Osana ellen. Az ügyvéd több perben képviselte az intézetet. A tiszteletdíjat: 35 ezer leit azonban még bírói ítélettel sem tudta behajtani a bankon, mire csődöt kért. A szatmári törvényszék az ügyben március 2-án tartja meg az első tárgyalást.

A sütőiparosok az új lisztrendszer bevezetésének elhalasztását kérik

Temesvár. Saját tud. Temestartomány ételmezési céhe az országban lévő több ételmezési munkaadói céhhel egyetemben beadvánnyal fordult a földművelésügyi minisztériumhoz. A céh a beadványban kéri, hogy a minisztérium a helyzetre való tekintettel egyelőre függesse fel az új rendszerű lisztregiszterre, valamint a kenyérbélyeg alkalmazásának új rendjére vonatkozó intézkedéseket.

A beadvány az indoklásban felhossa, hogy igen sok mester a hadgyakorlaton teljesíti kötelességét, így üzemének vezetése felelőséért, esetleg kiskorú gyermekekre hárult. Mivel pedig a szakmunkások közül is számosan mestereikhez hasonlóan teljesítik hadkötelezettségüket, az üzemekben kisegítő munkásokat kellett alkalmazni. Sem a mestert helyettesítő családtag, sem az alkalmazott nem értenek a legtöbb esetben az adminisztratív, szám- és könyvviteli munkához és igen nehéz dolog, hogy ezek vezessék be az új rendszert. Tévedés vagy téves bevezetés ugyanis súlyos bírságot vonhat maga után, így az illető üzemek anyagi létét is veszélyeztethetné. Kéri tehát a céh, hogy az újítások megvalósítását halasszák el a hadgyakorlat időtartamára.

A céh egyébként kéri még, hogy éppen a felfozott indokok alapján is, az eddig meglévő rendszert is enyhítse. A liszt ellenőrzése a céh beadványa szerint ugyanis már a lisztvásárláskor megtörtént, az illetéket már a malomban kellett leróni. Utal végül a nehézségekre, amely a kenyérbélyeg körül keletkezhetik ott, ahol egy-két leies darabokat adnak el — minden egyes darabon a kenyérbélyeg egy részének kell lennie.

Éttermek és kávéházak árlap bemutatási kötelezettsége. Bucurestiből jelentik: A bucuresti központi árelenőrző bizottság legutóbbi ülésén kimondotta, hogy városokban az éttermek, vendéglők, kávéházak és kocsmák havonta kétszer elesején és 15-én kötelesek bemutatni árlapjukat a városi árelenőrző bizottságnál. A nagyváradai polgármesteri hivatal felhívja az érdekelteket, hogy a rendelethez alkalmazkodjanak.

NEM MEGY KÜLVONOTAT A LIPCSEI VÁSÁRRA. Tegnap számunkban hírt közöltünk arról, hogy a Lipcsei Vásárra külvonotat megy Romániából. Ezzel a hírrel kapcsolatban most a nagyváradai német konzulátus hivatalosan a következőket közli:

A Lipcsei Vásár tiszteletbeli képviselői ezúton is közlik az érdekeltekkel, hogy a Bucuresti—Leipzig vonat nem fog elindulni. Ezzel szemben a németországi vasúti jegyek a romániai jegyfeldolgozóirodáknak váltandók meg, ahol minden valószerűség szerint a magyarországi jegyek is kaphatók lesznek. Erre vonatkozólag az utazási irodák fognak bővebb felvilágosítással szolgálni. Lipcseben 16. áram szerepel a kiállítók között, ezáltal Románia is először, turista és vadászati kiállítás rendezésével.

Világhírű regények:

Aldrich: Száll a fehér madár	68 lei
Aldrich: Családi kör	62 "
Aldrich: Ella kisaasszony	68 "
Lytkens: Ne varjatok vacsorára	68 "
Mayrie G.: Urihölgy állást keres	68 "
J. B. Priestley: Joharátok	201 "
Mitchell: Elfújta a szél	270 "
Orczy: Okos Pimpernel	68 "
Orczy: Összekuszált fonat	68 "
Zsigray: Erzsébet királyné (diszkótes)	292 "
Possonyi: Üldözni fognak titeket (kötve)	206 "
Balla: Megebzett	135 "
Tóth: Pénztár 9-2-ig (kötve)	206 "
Bagyi: Kivalasztottak	176 "
Forster: Amerika álma	151 "
Kenneth: Északnyugati átjáró. I., II.	301 "
Zsigray: Római szazados (kötve)	274 "
Kállay: Báthory István (kötve)	347 "
Somogyváry: A város meg a sárkány (füzve)	94 "
Rachel Field: Egy asszony három élete I., II.	433 "
Balla: Niezky növendék (kötve)	206 "
Jacot és Collier: Marconi az éter várárszója	242 "
Hilaire: XIV. Lajos, a diktátor király	184 "
Simán: Gergely lányok (füzve)	141 "
(Kötve)	206 "
Szentmihályi: Örök társak (füzve)	201 "
(Kötve)	292 "
Cronin: Réztábla a kapu alatt (kötve)	242 "
Cronin: A kalap-király I., II.	365 "
Cronin: Ezt látják a csillagok	420 "

Megrendeletők kiadóhivatalunk után.

A Nyomdaipari Munkaadók Céhének közgyűlése

Erélyes állásfoglalás a közvetítők és kontárok ellen

Kolozsvár. Saját tud. A múlt évben megalakult Grafikai Munkaadók Céhe vasárnap tartotta első közgyűlését a volt Ipartestület székházának nagytermében. A közgyűlésen nagyszámban jelentek meg a céh tagjai, köztük a Szamos-tartomány területén lévő vidéki városok nyomdaipari munkaadói is.

A közgyűlésen Ghili Gheorghe elnökölt és a céh múlt évi működéséről szóló jelentés tudomásulvétele után határozatilag kimondták, hogy

ez évben fokozottabb mértékben és erélyesebb eszközökkel védik meg a céhbe tömörült munkaadók érdekeit és ügyelni fognak arra, hogy a közvetítők kizárásával csak a céh tagjai vállalhassák a nyomtatványok elkészítését.

Szóbakerült egy kolozsvári nagyvállalatnak és egy kolozsvári könyvkereskedőnek nyomtatvány megrendelési ügye. A szóban forgó vállalat megrendeléséért nem közvetlenül a nyomdatulajdonosnak, hanem egy könyvkereskedőnek adta, aki viszont tovább adta a megrendelést egy nyomdának s ezzel a nyomdaiparosok összességének kárt okozott. Elhatározták, hogy erről az ügyről jelentést tesznek a munkaügyi felügyelőségnek, kérve, hozzon intézkedést a közvetítők ellen és torolja meg a kontárkodást.

Hosszas vita következett ezután a grafikai munkások egyetemleges munkaszerződése körül. A céh ebben a kérdésben azt az álláspontot foglalta el, hogy a nyomdaipari munkások országos szövetsége által megkötött munkabérszerződés már nem áll fenn, minthogy a szövetség már céhhé alakult át s ez a céh pedig csak a munkaadók céhével folytatható tárgyalást a szerződés meghosszabbítása érdekében. Miután pedig ez nem történt meg, a munkabérszerződés nincs érvényben. Elhatározták, hogy a munkásokkal új alapokon kötnék szerződést s ebben a szerződésben a nyomdaipari munká-

sok különböző osztályokba való sorozását fogják követelni.

Foglalkozott a közgyűlés az úgynevezett egyházi nyomdák ügyével is és határozatilag kimondták, hogy ezeknek csak kizárólag egyházi nyomtatványok elkészítését szabad vállalniok, amennyiben ezt túllépnék. Úgy ellenük is a munkaügyi felügyelőség intézkedését fogják kérni.

A kolozsvári borbélyipari munkások ragaszkodnak a munkaszerződéshez és a borra- és vízrendszer ellátásához

Kolozsvár. Saját tud. Közöltük, hogy a kolozsvári fodrász és borbélyipari munkások helyzetük javítása érdekében bérmozgalmat indítottak. A munkások egyetemleges munkaszerződés megkötését és a borra- és vízrendszer eltérését kérték. A megegyezés érdekében már több tárgyalás volt a munkások s munkaadók között, azonban a munkaadók nem teljesítették a munkások kérését. Miután békés megegyezés nem jött létre, a munkások a munkafelügyelőség közbenjárását kérték. Itt a tárgyalásokat ma délelőtt, 10 órára tüzték ki.

Béremelést kérnek a kolozsvári sütőipari munkások

Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári sütőipari munkások egyetemleges munkaszerződése e hó 23-án lejárt s ezért a szerződés meghosszabbítása érdekében mozgalmat indítottak. A munkaadók és a sütőipari munkások között folyó tárgyalások eddig nem vezettek eredményre s ezért a munkások emlékiratban tárták fel kívánásaikat a munkaügyi felügyelőség előtt. A munkások a munkaszerződések egy évi meghosszabbítását, az éjjeli munkaidő eltérését és béreiknek az általános drágulás arányában való felemelést kérték, minthogy egy év óta mióta munkaszerződésüket megkötötték, béreiket a munkaadók nem emelték. A munkafelügyelőség a tárgyalásokat szerda délelőtt 10 órára tüzté ki, amikor is a munkások, mint a munkaadók képviselőit is meghívta.

SZÍNHÁZ

Oriási érdeklődés! Előreláthatólag zsúfolt nézőtér várja a Thalia kiváló prózai együttesét Nagyváradon

Szerda reggel óta szinte ostrom alatt áll a színház elővételi pénztára és tömegesen vásárolják a jegyeket a Thalia prózai együttesének mind a hat előadására. Ilyen óriási érdeklődés eddig még nem volt tapasztalható egy ciklus előtt sem, de ez érthető is, mert egy a Feleség, valamint a szombat délután 3 óras Gyümölcs a fán és a vasárnap 3 óras Grófkisasszony olcsó helyáru előadások a legragyogóbb és legnagyobb sikerű újdonságai a szezonnak.

A feleség. Bókay János nagyszerű vigjátéka nemcsak szombat délután 6, valamint vasárnap délután 6 órakor van műsoron, hanem a vasárnap esti román előadás elmaradása folytán a színház igazgatója vasárnap este 9 órára is műsorra tüzte ezt a ragyogó színpadi művet Fényes Alice, Kovács György, Nagy István és Haáz Jolly föléptével. Így tehát akinek eddig nem volt alkalma megnézni az előző három előadáson, most semmi akadályja annak, hogy láthassa ezt a nagyszerű újdonságot.

Gyümölcs a fán, szombaton délután 3 órakor, Grófkisasszony vasárnap délután 3 órakor kerül színre, mindkét újdonság először olcsó helyáru előadásban, teljesen a bemutatkozó előadás szerinti és azoknak szereplőivel. Miután a két darab eddig csak esti rendes helyáru előadásban került színre, míg most az igazgatóság alkalmas ad azoknak, akik eddig nem láthatták Zilahy Lajos, valamint Harsányi Zsolt, a két kiváló író nagyszerű színpadi művét, hogy délutáni olcsó helyáru előadásban résztvehessenek a nagy sikerben.

— Francia szobalány — vasárnap délelőtt 11 órakor matinén olcsó helyárukkal kerül színre. Ennek a kiváló szellemes szövegű vigjátéknak ez lesz a 65-ik előadása a Thalia együttesének előadásában. A Francia szobalány főszerepeit Fényes Alice, Pál Magda, Benes Iona, Tóth Elek, Nagy István, valamint a társulat legkiválóbb erői alakítják.

— Miután a műsor ilyen változatos és a közönség minden rétege megtalálja benne a szórakozását, érthető is az a nagy érdeklődés, ami minden előadásra megnyilvánul. Ezért tanácsos lesz mindenkinek jegyről elővételben gondoskodni a színház elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11-1-ig és délután 4-8-ig.

A KÉT NAP MŰSORA:

Szombat, február 24. délután 3 óra: **Gyümölcs a fán.** (Zilahy Lajos óriási sikerű színműve.) Olcsó helyáru előadása.

Szombat délután 6 órakor: **Feleség.** Bókay János vigjátéka. Rendes helyárukkal.

Szombat este román előadás.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matinén: **Francia szobalány.** (Olcsó helyárukkal.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Grófkisasszony.** Harsányi Zsolt vigjátékának első olcsó helyáru előadása.

Vasárnap délután 6 órakor: **Feleség.** (Rendes helyárukkal.)

Vasárnap este 9 órakor: **Feleség.**

A katolikus tudás fegyvertára, magában is egész könyvtár a

KATOLIKUS LEXIKON

A Katolikus Lexikon két különböző kiadásban jelent meg. Az „A”-kiadás négy kötetre terjed, tartós és izléses vászonkötésben, pehelykönnyű papíron nyomva. Ára **2880 lei** és portó. A „B” kiadás ugyancsak négy kötetre terjed, azonos szöveggel, de félbörkötésben, finom, pehelykönnyű papíron, számos műmelléklettel. Ára **5400 lei** és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

A február havi légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

A polgármesteri hivatal légvédelmi osztálya az alábbiakban közli a lakosság számára február második felében tartandó légvédelmi előadások sorrendjét.

Február 24-én az R kezdőbetűsök.

Február 28-án a T és U kezdőbetűsök.

Február 29-én a V és Z kezdőbetűsök.

Március 1-én S kezdőbetűsök.

Az előadásokat délelőtt 9-től 11 óráig tartják a Katolikus Kör nagytermében, Str. Regele Carol 5. Az előadások hallgatása minden polgárra, nőkre is kötelező 7 és 80 év között. Akiknek van gázálarcuk, hozzák magukkal, mert a gázkamarán is keresztül vezetik őket. Azokat, akik nem vesznek részt a légvédelmi tanfolyamokon, a törvény 63-E szakasza alapján 500-2000 lejes bírsággal, ismétlődés esetén 1-től 30 napig terjedhető elzárással büntetik.

Apróhirdetések

Különféle

szavanként 3 lei

Jobbmeneteli vizimalmot keresek 2 járatut kis hengerrel bérbe vagy percentre. Cim megtudható a Molnár cukrászdában, Nagyvárad, Bul. Regele Ferdinand No. 26.

Allást nyee

szavanként 2 lei

Románul tudó, hentesáruban jártas kiszolgáló hölgyeket hentesüzletbe keresek. — Orás, Nagyvárad, Tache Jonescu 48. — Reggel 8-11-ig.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Veszek arany, ezüst, brilliás tárgyakat. Herbet ékszerárúház, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 3.

Tömegbélyegyet, gyűjteményt vásárolok, Nagyvárad, Str. Delavrancea 10. Filatelista.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT

Alig használt

gyermek sportkocsi és egy világos mély gyermekkocsi eladó. Nagyvárad, Miron Cristea-utca 13. szám.

Lakás

szavanként 3 lei

Egy szoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó március 1-re. — Nagyvárad Parcul Carmen Sylva 6.

Kiadó

utcai két szobás modern lakás. Nagyvárad, Str. Nic. Zeiga 6. szám

Keres

tisztviselő házaspár egy szobás, esetleg előszobával, komplett lakást. Cimeket a kiadóba kér

Szép

egy szobás, konyhás lakás április 1-re kiadó. Nagyvárad, Take Jonescu-u. 24.

Nagy szoba,

konyha és kis előszoba, az egész műhelynek is alkalmas, március 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Pasteur 6. szám.